

Gerhard Schick van de burgerbeweging Finanzwende. In het oorspronkelijke concept van een brede financiële taks zou de Duitse schatkist jaarlijks met 17 miljard euro vollopen, zei hij. Nu is dat minder dan een tiende daarvan.

“Onzinnige transacties” die instabiliteit kunnen veroorzaken op de financiële markten worden tot zijn ergernis niet aangepakt. “Voor mij is dit een duidelijk succes voor de financiële sector”, aldus zijn commentaar op het voorstel van Scholz. “Nu worden alleen die burgers en bedrijven die willen investeren en sparen voor de lange termijn belast.”

WATER BIJ DE WIJN

In reactie op de kritiek zei Scholz dat een uitbreiding naar andere effecten op termijn niet uitgesloten is. Maar daarvoor is er nu geen steun in Europa. Achter de schermen is al veel water bij de wijn gedaan.

Voorgesteld is de belasting pas te heffen bij beurstransacties in bedrijven met een marktkapitalisatie van meer dan een miljard euro. In totaal gaat het om meer dan 500 beursgenoteerde bedrijven. Duitsland heeft de meeste, met een slordige 150 bedrijven die een beurswaarde hebben van 1 miljard euro of meer. In Frankrijk gaat het om ongeveer honderd bedrijven.

“Er kan geen slechter moment zijn om deze belasting in te voeren”, zei Andreas Krautscheid, voorzitter van de Duitse vereniging van banken onlangs bij het nieuwjaartreffen met journalisten in Berlijn. Spaarders lijden volgens hem al enorm onder de lage rente, beleggers lopen nu het risico van extra belastingdruk. “We raden het dan ook sterk af”, zei hij.

Het plan wekt wrevel op bij de partijen die zich inzetten voor de promotie van aandelenbeleggen. Volgens Christine Bortenlänger van het Deutsches Aktieninstitut is het niet goed voor beleggers én de bedrijven waarin ze beleggen. De beursbelasting stuurt volgens de voormalige Beierse beursdirecteur “het verkeerde signaal naar mensen die willen sparen met aandelen

voor hun oudedagsvoorziening.” De interesse van beleggers kan inzaken. “Dit leidt tot hogere financieringskosten voor bedrijven.”

SLECHTE ERVARINGEN

Een aandelencultuur is er in Duitsland al haast niet door slechte ervaringen met volksaandeel Deutsche Telekom en de babybeurs voor jonge technologiebedrijven twintig jaar geleden. Veel Duitsers zien beleggen als gokken. Duitse gezinnen hebben gemiddeld minder vermogen in vastgoed of beleggingen dan Griekse gezinnen.

De Duitse beursgraadmeter piekt, maar de meeste gewone Duitsers profiteren niet mee omdat ze nauwelijks beleggen. Slechts 16 procent van de huishoudens kiest ervoor om vermogen aan te houden in aandelen in plaats van op een spaarrekening. Terwijl inflatie van meer dan 1 procent al leidt tot een reëel verlies op de spaarrekening.

“De interesse voor aandelen zal alleen maar afnemen door de taks”, voorspelt hoogleraar Hans-Peter Burghof die de liberale fractie van de FDP over het wetsvoorstel adviseert en een stevige studie publiceerde.

Krautscheid zegt dat de maatregel ook pensioenfondsen zal treffen, omdat zij zichzelf verplicht hebben om aandelen uit de hoofdindex DAX te kopen. Gezocht zal worden naar creatieve uitwegen, denkt hij. “Er zullen zeker partijen zijn die de belasting kunnen ontwijken maar dat zijn de grote beleggers die

gebruik kunnen maken van derivaten of andere afgeleide financiële producten. De grote massa zal dat niet kunnen.”

Langetermijnbeleggers kunnen er ook niet omheen. Ze dreigen bovendien meer kwijt te zijn dan 0,2 procent van de aankoopprijs als ze bijvoorbeeld hun dividenden herbeleggen of hun aandelenportefeuille regelmatig herstructureren. Volgens hoogleraar Burghof heeft de taks niets meer te maken met het stabiliseren van de financiële markten, zoals ooit beoogd. “Het draait om extra inkomsten voor de staat.”

ROMPSLOMP

Een ander geuit bezwaar is de administratieve rompslomp. “Ik vraag of me af of de kosten tegen de baten opwegen”, zegt bankenvoorman Krautscheid. Hij denkt dat Duitsland de geschatte jaarinkomsten van ongeveer 1,5 miljard euro sowieso zal moeten delen met andere EU-lidstaten die meedoen omdat de kosten voor hen hoger kunnen uitpakken dan de inkomsten. Inmiddels heeft Oostenrijk koudwatervrees gekregen.

De vrees is ook dat grote buitenlandse beleggers minder interesse zullen hebben in de aankoop van Duitse aandelen als ze een beursbelasting moeten betalen. Dat lijkt te zijn gebeurd in Frankrijk, waar sinds 2012 een vergelijkbare belasting bestaat. Onderzoek naar de Franse ervaring toont aan dat vooral de indirecte effecten nadelig zijn voor beleggers.

De handel en de omzet in de betrokken aandelen zijn na de invoering gedaald. De spread tussen de aankoopprijs en de verkoopprijs is groter geworden, aldus onderzoek dat weekblad *Wirtschaftswoche* aanhaalde in de Duitse discussie. “Slecht nieuws voor beleggers”, was de conclusie.

Olaf Scholz heeft zelf niets met aandelen. Op de vraag van *Bild* hoe hij zijn spaargeld investeert, antwoordde de minister in 2018: “Daarmee ben ik nauwelijks bezig. Het staat eenvoudig op een spaarrekening.”

‘ER KAN GEEN SLECHTER MOMENT ZIJN OM DEZE BELASTING IN TE VOEREN’

